

KOROWÓD
NOWOHUŃKI

Zofia Paluchowa (1899–1927)

„Piękna Zośka”, pochodziła z chłopskiej rodziny Frontczaków, modelka młodopolskich malarzy. Pozowała najważniejszym artystom: Wojciechowi Kossakowi, Wincentemu Wodzinowskiemu czy Piotrowi Stachiewiczowi. Zwykle przedstawiana była w stroju krakowskim. Jej nieszczęście zaczęło się w 1921 r., kiedy wyszła za Macieja Palucha – szewca z Zesławic. Mąż był o nią chorobliwie zazdrosny, więc musiała najpierw ograniczyć, a potem zaprzestać pozowania artystom. Mimo, że doczekali się czwórki dzieci (tylko dwójka przeżyła), ten bił ją i terroryzował psychicznie. W 1926 r. postanowiła wyprowadzić się razem z dziećmi do ciotki i złożyła pozew o alimenty. Sąd przyznał jej wraz z pozwoleniem na zamieszkanie w oddaleniu od agresywnego męża. Kiedy po jakimś czasie Paluch przestał przysyłać pieniądze, próbowała je odzyskać. Ostatni raz spotkała się z mężem 15 maja 1927 r. Trzy dni później jej matka, Marianna Frontczakowa, zgłosiła zaginięcie córki. Śledczy przeszukali gospodarstwo i znaleźli poćwiartowane ludzkie szczątki. Kolejne odnaleziono potem w rzece Dłubni. Należały do „Pięknej Zośki”. Pod koniec roku sąd skazał Macieja Palucha na karę 15 lat pozbawienia wolności, zmniejszoną później przez Sąd Najwyższy do lat 12. Ostatecznie przyznał się do zbrodni w 1931 r., pisząc z więzienia w Nowym Wiśniczu list do prezydenta RP Ignacego Mościckiego z prośbą o ułaskawienie. Nie otrzymał go. Po odsiedzeniu wyroku wyszedł na wolność. Zmarł w 1960 r.

© Ośrodek Kultury im. C. K. Norwida

© Paweł Jagło / tekst

© Róża Kolečka, Anna Gotfryd-Kolečka / rysunek

[Licencja Creative Commons Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 3.0 Polska.](#)

*Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski
w Warszawie w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”.*